

■ Μάχες και Ναυμαχίες της Ελληνικής Έπανάστασεως

Η πολιορκία και η παράδοση τῶν Καλαβρῦτων*

† 21η Μαρτίου 1821

Ἡ πρώτη τουφεκιά τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης ἔπεσε στις 21 Μαρτίου 1821 στὰ Καλάβρυτα, ὅταν ἔνοπλοι ἀγωνιστές, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς τοπικοὺς ὄπλαρχηγοὺς πολιορκήσαν τοὺς Τούρκους, ποὺ εἶχαν καταφύγει σὲ τρεῖς ὄχυροὺς πύργους.

* * *

Ἀπὸ τὶς ἀρχὲς Φεβρουαρίου, μετὰ τὴν διάσκεψη τῆς Βοστίτσας (26-29 Ἰανουαρίου), ἄρχισαν νὰ πυκνῶνουν οἱ φήμες γιὰ ἐπικείμενη ἐξέγερση τῶν ραγιαδῶν στὴν Πελοπόννησο. **Ὁ** ἄγγλος πρόξενος στὴν Πάτρα Γκρίν συμβούλευσε τοὺς Τούρκους νὰ λάβουν τὰ μέτρα τους, ἐνῶ δὲν ἔλειψαν καὶ Ἕλληνες μὲ μειωμένη ἐθνικὴ συνείδηση, ὅπως ὁ κοτζάμπασης τῆς Τριπολιτσᾶς Σωτηράκης Κουγιάς καὶ ὁ δραγουμᾶνος τοῦ Πασᾶ, Σταυράκης Ἰακωβίκης, ποὺ πρόδωσαν τὴν ὑπόθεση, δίνοντας πληροφορίες στοὺς κατακτητὲς.

Ἡ ὀθωμανικὴ διοίκηση, θορυβημένη καὶ ἀπὸ μεμονωμένες ἐπιθέσεις κατὰ ὑπαλλήλων της, ἀποφάσισε νὰ καλέσει στὴν Τριπολιτσᾶ τοὺς πρόκριτους τῆς Πελοποννήσου μὲ τὸ πρόσχημα ἑκτακτῆς σύσκεψης. **Στὴν** πραγματικότητα, ὅμως, οἱ Τοῦρκοι σκόπευαν νὰ τοὺς κρατήσουν ὡς ὀμήρους, γιὰ νὰ ἀποτρέψουν κάθε διάθεση τῶν Ἑλλήνων γιὰ ἐξέγερση. **Πολλοὶ** ἀπὸ τοὺς πρόκριτους δὲν ἀνταποκρίθηκαν στὴν πρόσκληση, γνωρίζοντας τὴν τύχη ποὺ τοὺς περιέμενε.

* * *

Ἔτσι, στις 10 ἢ στις 13 Μαρτίου, ἐπιφανεῖς Ἀχαιοὶ κατέφθασαν στὴν Μονὴ τῆς Ἁγίας Λαύρας γιὰ νὰ ἀποφασίσουν περὶ τοῦ πρακτέου. **Σ**τὴν συγκέντρωση συμμετεῖχαν οἱ Ἐπίσκοποι Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς καὶ Κερνίκης Προκόπιος καὶ οἱ πρόκριτοι Ἀσημάκης Ζαΐμης, Ἀσημάκης Φωτῆλας, Σωτήρης Θεοχαρόπουλος, Σωτήρης Χαραλάμπης, Παναγιωτάκης Φωτῆλας, Ἀνδρέας Ζαΐμης καὶ Ἀνδρέας Λόντος.

Αφοῦ ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις καὶ κάμφθηκαν οἱ ἀμφιβολίες κυρίως τοῦ Ζαΐμη καὶ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, ἀποφασίσθηκε ὅτι ἡ ἐπανάσταση ἔπρεπε νὰ ξεκινήσει ἀμέσως, καθὼς δὲν ὑπῆρχε καιρὸς γιὰ χάσιμο. **Τ**υχὸν σύλληψή τους θὰ ἀποτελοῦσε πλήγμα γιὰ τὴν ἐξέγερση καὶ πιθανῶς νὰ συνέβαλε στὴν ματαίωσή της. **Π**ολύτιμες πληροφορίες γιὰ τὶς προθέσεις τῶν κατακτητῶν ἔδωσε ὁ νεαρὸς Παναγιωτάκης Φωτῆλας, πὺ ἦταν ἐρωτευμένος μὲ τὴν κόρη τοῦ βοεβόδα (διοικητῆ) τῶν Καλαβρῦτων, Αἰσέ. **Σ**τὴν συνέχεια, οἱ παριστάμενοι ἀναχώρησαν γιὰ τὶς περιοχὲς τους, προκειμένου νὰ στρατολογήσουν ἄνδρες καὶ νὰ περιμένουν τὴν ἔναρξη τοῦ ἀγῶνα.

* * *

Τὶς ἐξελίξεις ἐπιτάχυνε τὸ περιστατικὸ τῆς 18ης Μαρτίου (ἢ 20ης Μαρτίου), ὅταν ἄνθρωποι τοῦ βοεβόδα τῶν Καλαβρῦτων, Ἰμπραήμ Ἀρναούτογλου, χτυπήθηκαν ἀπὸ τοὺς Πετμεζαῖους καθ' ὁδὸν πρὸς τὴν Τριπολιτσά. **Ο** Ἀρναούτογλου, ὅταν πληροφορήθηκε τὸ γεγονός, διέταξε τοὺς Τούρκους τῆς περιοχῆς νὰ κλειστοῦν σὲ τρεῖς ὄχυρους πύργους τῶν Καλαβρῦτων καὶ νὰ ἀμυνθοῦν, ἐλπίζοντας σὲ βοήθεια ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴ διοίκηση τῆς Τριπολιτσᾶς.

Στὶς 21 Μαρτίου 1821, 600 Ἕλληνες ἐπαναστάτες, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς Σωτήρη Χαραλάμπη, Ἀσημάκη Φωτῆλα, Σωτήρη Θεοχαρόπουλο, Νικόλαο Σολιώτη, Ἰωάννη Παπαδόπουλο, Βασίλειο καὶ Νικόλαο Πετμεζά, συγκεντρώθηκαν στὴν Μονὴ τῆς Ἁγίας Λαύρας. **Α**φοῦ παρακολούθησαν τὴν Θεία Λειτουργία, σύμφωνα μὲ κάποιους ἱστορικούς, πῆραν μαζί τοὺς γιὰ σημαία τὸ λάβαρο τῆς Μονῆς μὲ τὴν χρυσοκέντητη παράσταση τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ἓνα παλαιὸ κανόνι.

Τὴν ἴδια ἡμέρα ξεκίνησαν τὴν πολιορκία τῶν τριῶν ὄχυρῶν πύργων

στὰ Καλάβρυτα καὶ ὕστερα ἀπὸ μάχης ποὺ κράτησαν πέντε ἡμέρες ἐξανάγκασαν τοὺς πολιορκημένους νὰ παραδοθῶν. Οἱ ἀπώλειες τῶν Ἑλλήνων ἦταν 2 νεκροὶ καὶ 3 τραυματίες, μεταξὺ αὐτῶν καὶ ὁ Νικόλαος Σολιώτης. Ἀδιευκρίνιστες ἦταν οἱ ἀπώλειες γιὰ τοὺς πολιορκούμενους Τούρκους, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦταν ἄμαχοι. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς κατεσφάγησαν, ἂν καὶ εἶχαν παραδοθεῖ. Οἱ ἐπαναστάτες πῆραν ὡς λάφυρα πάνω ἀπὸ 100 ὄπλα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐξόπλισαν ἄλλους ἀγωνιστές.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τύχη τῆς Αἰσέ Ἀρναούτογλου, φαίνεται νὰ διασώθηκε, ἀλλὰ αὐτοκτόνησε ἀργότερα, ὅταν, σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση, πληροφορηθῆκε τὴν ἀπώλεια τοῦ ἀγαπημένου τῆς Παναγιωτάκη Φωτήλα, ποὺ σκοτώθηκε κατὰ τὴν πολιορκία τῆς Πάτρας τὸ 1824, σὲ ἡλικία 24 ἐτῶν.

* * *

Ἡ πολιορκία καὶ ἡ παράδοση τῶν Καλαβρύτων θεωρεῖται ὡς ἡ πρώτη σοβαρὴ πολεμικὴ ἐπιχείρηση τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης. Στις 23 Μαρτίου τὸ σκηνικὸ θὰ μεταφερθεῖ νοτιοδυτικὰ τῆς Πελοποννήσου, ὅταν οἱ Μανιάτες θὰ καταλάβουν τὴν Καλαμάτα καὶ ἡ Μεσσηνιακὴ Γερουσία θὰ ἐκδώσει τὴν «προειδοποίησιν εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς αὐλὰς», μὲ τὴν ὁποῖα θὰ τοὺς γνωστοποιεῖ τὸν ξεσηκωμὸ τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων.

*Τῶν ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος ἡμῶν
εὐκλεῶς ἀγωνισαμένων
ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἀγῶσιν,
καὶ ἐν τῇ Μάχῃ τῶν Καλαβρύτων,*

Αἰωνία ἡ μνήμη!

(*) Πηγή: sansimera.gr καὶ <https://el.wikipedia.org> • Ἐπιμέλ. ἡμετ.